

Cinga Samsons «Two Piece» fra 2018.

Ikke lenger så fremmed

Lille Vestfossen ved Drammen er midt i de internasjonale trendene når de i år satser på afrikansk samtidskunst. Det er grunn til å sette kryss i taket.

KUNST

«Kubatana – en utstilling med afrikanske samtidskunstnere»
Vestfossen Kunstlaboratorium
Vestfossen, til 22. september

VESTFOSSEN (Dagsavisen):

De som følger med i kunstlivet har merket at afrikanerne er på full fart inn i internasjonal samtidskunst. Afrika er et enormt kontinent der kjennskapet til vestlig kunsthistorie er tilnærmet null, og der tilgangen til kunstneriske materialer som lerret og maling mange steder er svært begrenset. Derfor står afrikansk kunst i klar kontrast til alt vi er vant til å se. Der kineserne i stor grad har vært dyktige på å etterape

vestlig kunst, har afrikansk samtidskunst et helt eget uttrykk.

Det merkes på Vestfossen. Med den norske London-galleristen Kristin Hjellegjerde som kurator kan kunstlaboratoriet presentere en vital, morsom, variert og dypt alvorlig utstilling. «Kubatana», som betyr «felleskap» på Zimbabwes shona-språk, er en utstilling som utvider din forståelse av hva kunst kan være. Den understreker og løfter frem opplevelsen av og forståelsen for en grunnleggende samhørighet, en kollektiv tilnærming til kunsten som trumfes gjennom selv om det er 33 individuelle kunst-

ner fra 18 afrikanske land som har laget kunsten.

For å finne bakgrunnen for denne påstanden må vi gå litt tilbake i tid. For drøyt ti år siden feide El Anatsui som en varm passatvind inn i den vestlige kunstsferen. I 2007 dekket han fasaden på museet Palazzo Fortuny under biennalen i Venezia. Åtte år senere, i 2015, fikk han Gulløven ved Venezia-biennalen, for et enormt stort veggteppe laget av bruskorker og andre, små metallgjenstander. Jeg husker fortsatt det enorme inntrykket det gjorde å møte det gigantiske verket. Samme sommer kunne et norsk publikum se en utstilling med syv store tepper, produsert spesielt for utstillingen i Kunstbanken på Hamar. Der har de interessert seg for afri-

kansk kunst lenge. De viste El Anatsui allerede i 2008. Dessverre var ingen norske samlere eller museer oppvakte nok til å kjøpe ham inn. Nå er prisene antagelig mer enn doblet.

El Anatsui er viktig fordi han er blant de første afrikanske kunstnerne med

Utstillingskunstverk presenterer en medmenneskelig grunntone som er inkluderende og felles humanistisk.

internasjonalt gjennomslag som bor og arbeider i Afrika. Det gjelder alle kunstnerne i «Kubatana», i motsetning til de fleste som har gjort karriere i Vesten. Flertallet av dem bor her. Det andre poenget er at han engasjerer lokalsamfunnet i kunstproduksjonen. Kunsten er en kollektiv ting som lages i et tett samarbeid med masse mennesker i kunstnerens nære omgivelser.

Det synes spesielt godt i tilfellet Serge Attukwei Clottey. Han er direkte inspirert av El Anatsui, men han har funnet sin egen vri som like gjerne er inspirert av fiskenett. Ghaneserens verk, laget av gule plastbrikker, dekker kunstlaboratoriets fasade, og det enormt store teppet lever sitt eget liv. I landsbyen han kommer fra dekker disse gule teppene gater og plasser. Hele landsbyen er involvert i produksjonen. Det er et syn å se bildene fra hans daglige virkelighet. Og det er et syn å se verket på Vestfossens fasade.

En annen som kan sies å være inspirert av El Anatsui er Moffat Takadiwa fra Zimbabwe. Han har laget en hengende skulptur, mykt buktende som et teppe – av tastene fra datatastaturer. Et annet eksempel på at man bruker det man har enkel tilgang til er nigerianske Niyi Olagunju og hans teppe laget av fruktskall. Eller Gonçalo Mabundas to stollignende skulpturer laget

Afrika er et stort kontinent, og det understrekes ettertrykkelig av Yassine Balbziouis store maleri på endeveggen i Vestfossen Kunstlaboratorium, som måler cirka ni meter i bredden. Sadikou Oukpedjios skulpturer (i forgrunnen) er også laget på stedet. ALLE FOTO: LARS-ANDREAS T. KRISTIANSEN

Serge Attukwei Clottey fra Ghana ha laget et verk laget av gule plastbrikker som dekker kunstlaboratoriets fasade.

av patroner og pistoler. Det er når du oppdager hva de er laget av at det kanskje siger inn over deg hvilken urettferdig verden vi lever i.

Slik blir dette en høyst potent, politisk utstilling. Med tanke på Afrikas mange væpnede konflikter burde det ikke skremme noen. Men det er også mye hyggelig. For eksempel senegalesiske Khadidiatou Sows avsløring av den amerikanske drømmen. Hennes fortelling om det kollektive hysteriet når det annonseres gratis flytur med visum til USA er en herlig parodi. Filmen har en varm humor som oppleves relevant også for oss i vår hverdag.

Én som ikke er inspirert av El Anatsui (født 1944), men som har samme høye status og enda høyere alder, er sudanesiske Ibrahim El-Salahi (født 1930). Han var hovedattraksjonen da det ble arrangert afrikansk kunstmesse på Somerset House i London i høst. Nå er ett av

hans store, stiliserte «Meditasjonstrær» flyttet fra utearealet ved Themsens til Vestfossen. Det er flere andre imponerende kunstverk i denne utstillingen. Marokkaneren Yassine Balbziouis store maleri på endeveggen i storsalen, malt på stedet, imponerer ikke bare på grunn av sin størrelse med rundt ni meter i bredden. Det fenger også med sin underfundige humor med en herlig blanding av afrikanske og europeiske motiver.

Av en eller annen grunn opplever jeg ikke den store kulturkollisjonen i denne utstillingen. Til tross for at det er mye fremmed tematikk og overraskende materialer. Utstillingens kunstverk presenterer en medmenneskelig grunntone som er inkluderende og felles humanistisk. Og når jeg ender opp nede i kjelleren blir jeg ikke spesielt forbauset over å se en film der sørafrikanske Lhola Amira vandrer rundt med afrikansk stamme-stav i urbane Göteborg.

Gjennom hennes blikk blir den byen like eksotisk som de tett befolkede, afrikanske bylandskapene hun vandrer gjennom i den andre filmen. Og det slår meg når jeg blar gjennom forfatterportrettene i katalogen at mange av kunstnerne er ganske kule. Akkurat som med folkene som befolker Sanlé Sorys fotografier på mesaninen. Det synes at de er fra 70-tallet, men de har en friskhet over seg som gjør dem verdt en liten utflukt alene.

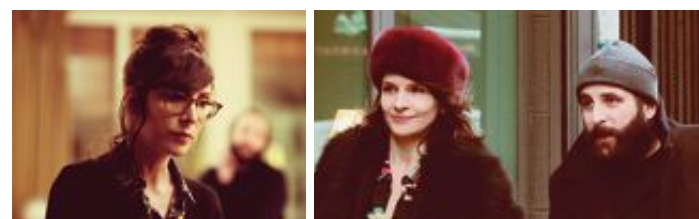
Vestfossen Kunstlaboratorium viser også utstillingene Christer Glein: «Natura morta» og Frits Thaulow: «Fra Aften i Audenarde til Sommeraften i Hokksund».

LARS ELTON

Kunstkritiker

KUNST

lars@elton.no

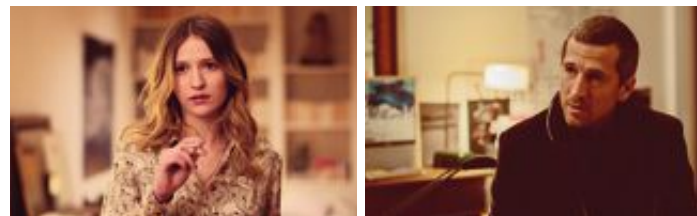

★★★★★
«En ny triumf fra Olivier Assayas – klokt og vittig om forlagsbransjen, kunsten og livet» MONTAGES

MELLOM LINJENE

[NON-FICTION] EN FILM AV OLIVIER ASSAYAS

★★★★★
«En slags fransk Woody Allen-film på sitt beste» ADRESSEAVISEN

SE DEN PÅ KINO!

CG Norsk Film-institutt artibus

VELKOMMEN TIL

Konsert

PÅ VILLA GRANDE

SØNDAG 12. MAI KL. 14.00

PÅ SPORET AV DEN TAPTE SONATE

Proust og Vinteuil

TOR JOHAN BØEN
FIOLIN

HÅKON AUSTBØ
KLAVER

Program: Sonater for klaver og fiolin av Gabriel Fauré og César Franck

Pris: kr. 250,- / kr 150,-

Huk Aveny 56 - Buss nr. 30

Gratis parkering - www.hlsenteret.no